

СОВЕТ СРЕДНЕКИРМЕНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул.Ленина, д.16А, с. Средние Кирмени,
Мамадышский район,
Республика Татарстан. 422171

тел.(факс): (85563) 2-92-38;2-92-44 e-mail: Skimer.Mam@tatar.ru, www:mamadysh.tatarstan.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ УРТА КИРМӘН АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

Ленин ур., 16А нчы йорт, Урта Кирмән авылы,
Мамадыш районы,
Татарстан Республикасы,422171

Решение

Карар

№ 2-17

15 нче август 2022 ел

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл
жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы «Урта Кирмән авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл жирлеге Советы карар кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл жирлеге депутаты статусы турында нигезләмәне расларга.

2. Түбәндәгеләрне үз көчен югалткан дип танырга:

-Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл жирлеге Советының 2018 елның 17 сентябрэндәге «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмә турында» 3-34 номерлы карары;

-Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл жирлеге Советының 2019 елның 18 сентябрэндәге «Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл жирлеге Советы 2018 елның 17 сентябрэндәге Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмә турында» 3-34 номерлы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында» 2-44 номерлы карары;

-Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл жирлеге Советының 2021 елның 4 августындагы Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл жирлеге Советының 2018

нче елның 17 нче сентябрдә кабул ителгән «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәгә үзгәрешләр кертү турында»3-34 нчы номерлы карары;

3.Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының <http://pravo.tatarstan.ru> рәсми порталында бастырып чыгарырга, шулай УК Мамадыш муниципаль районының <http://mamadysh.tatarstan.ru> рәсми сайтында урнаштырырга.

4.Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

5.Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл жирлеге башлыгы Б.Ф.Хасановка йөкләргә.

Мамадыш муниципаль районы
Урта Кирмән авыл жирлеге Советы рәисе,
Урта Кирмән авыл жирлеге башлыгы

Б.Ф.Хасанов

Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Урта Кирмән авыл җирлеге
Советының
15 август 2022 ел, № 2-17 карарына
1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл
җирлеге депутаты статусы турында Нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
Урта Кирмән авыл җирлеге Советы депутатының хокукларын һәм
бурычларын, шулай ук депутат үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп
хокукый һәм социаль гарантияләрен билгели.

**1 статья. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
Урта Кирмән авыл җирлеге Советы депутаты статусының хокукый
нигезе**

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән
авыл җирлеге Советы депутаты (алга таба – депутат) статусы Россия
Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы
Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы «Урта Кирмән авыл җирлеге» муниципаль
берәмлеге уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Җирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын
нәтиҗәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыралар.

2 статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутат вәкаләтләре Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль
районы Урта Кирмән авыл җирлеге Советына сайланган көннән башлана
һәм яңа чакырылыш эш башлаган көннән туктатыла, әлеге Нигезләмәнең 3
статьясында каралган очраклардан тыш.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә җирле
үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6
октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан
Республикасы Мамадыш муниципаль районы «Урта Кирмән авыл җирлеге»
муниципаль берәмлеге уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре түбәндәге очракларда вакытыннан алда
туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставкага китү;
- 3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яисә чикләнгән күләмдә генә сәләтле дип танылу;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылу яисә вафат булган дип игълан ителү;
- 5) аңа карата судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;
- 6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;
- 7) Россия Федерациясе гражданлыгыннан яки чит ил гражданы аның нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга мөмкин булган Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгыннан чыкканда, Россия Федерациясенә халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы Россия Федерациясе гражданы яки чит ил гражданының чит ил гражданлыгы (подданства) булганда яисә чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документлары булганда;
- 8) сайлаучылар фикере буенча;
- 9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
- 10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жиберү;
- 11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очракта;
- 12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.
- 13) Жирлек составында авыл жирлегә башлыгы, жирлек Советы депутаты буларак аның вәкаләтләрен туктату.

2. Жирлек Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында карар вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, әгәр бу нигез Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Урта Кирмән авыл жирлегә муниципаль берәмлегенә вәкилләклә органы сессияләре арасында барлыкка килсә - мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Президенты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн булып әлеге гаризаның Жирлек Советына керү көне санала.

4 статья. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат аның Жирлек Советы депутаты шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы булган таныклыгына, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында аннан файдаланучы күкрәк билгесенә ия.

2. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвирламасы Жирлек Советы тарафыннан раслана.

5 статья. Депутатның үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген азат ителмәгән нигездә башкара, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара, Жирлек уставы белән билгеләнгән очрақлардан тыш.

6 статья. Депутат эшчәнлегенең формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары булып тора:

- а) Жирлек Советы утырышларында катнашу;
- б) Жирлек Советы комиссияләре эшендә катнашу;
- в) Жирлек Советына карауга Жирлек Советы карарлары проектларын кертү;
- г) депутат таләбе кертү;
- д) депутат мөрәжәгатен юллау;
- е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, иҗтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр кертү;
- ж) тиешле вазыйфаи затларга гражданныр хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрүне таләп итеп мөрәжәгать итү;
- з) сайлаучылар белән эшләү;
- и) депутат берләшмәләре, фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
- к) территорияль иҗтимагый үзидарә оешмаларында катнашу.

2. Депутат эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Жирлекуставында, Жирлек Советы Реглементында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Депутатның Жирлек Советы утырышында катнашуы

1. Депутат Жирлек Советы утырышында шәхсэн катнаша.

2. Депутатка Жирлек Советы утырышын үткәрү вакыты һәм урыны турында, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны Жирлек Советы Регламенты нигезендә ала.

Жирлек Советы утырышында катнаша алмаганда депутат бу хакта алдан Жирлек Советына хэбэр итэ.

3. Депутат хокуклы:

1) Жирлек Советы комиссияларенэ һәм тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланьрга;

2) Жирлек Советында карау өчен мәсьэлэлэр тэкдим итэргэ;

3) Жирлек Советында төзелэ торган органнарны формалаштыру һәм Жирлек Советында сайлана торган (билгелэнэ, килештерелэ торган) вазыйфаи затлар кандидатуралары буенча фикер белдерергэ;

4) хокукый инициативаны гамэлгэ ашыру тэртибендэ Жирлек Советына хокукый актлары проектларын кертергэ;

5) Жирлек Советы көн тэртибенэ, тикшерелэ торган мәсьэлэлэрне карау тэртибе һәм асылы буенча тэкдимнэр һәм искэрмэлэр, карарлар проектларына һәм башка актларга төзэтмэлэр кертергэ;

6) Жирлек Советы утырышында чираттан тыш хисапны яки Жирлек Советы күзэтчелегендэге телэсэ кайсы органның яисэ вазыйфаи затның мэгълуматын тыңлау турында тэкдимнэр кертергэ;

7) Жирлек Советы Регламентында билгелэнгән тэртиптэ фикер алышуларда катнашырга;

8) Жирлек Советы утырышларында, аның фикеренчэ, гражданнарның ижтимагый эһәмияткэ ия булган мөрэжэгатыларен игълан итэргэ;

9) үз тэкдимнэрен нигезлэп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмэлэр һәм аңлатмалар бирергэ;

10) Жирлек Советы утырышлары беркетмэлэре эчтэлегэ белән танышырга.

4. Депутат тарафыннан Жирлек Советы утырышында әйтелгән тэкдимнэр һәм искэрмэлэр Жирлек Советының тиешле комиссия тарафыннан карала һәм тикшерелэ.

8 статья. Депутатның Жирлек Советының даими һәм вакытлы комиссиялэр эшендэ катнашуы

1. Депутат Жирлек Советының үзе эгъза булган комиссиялэр эшендэ шэхсэн катнаша, тэкдимнэр кертэ, карала торган мәсьэлэлэр турында фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдэ катнаша.

2. Депутат үзе эгъза булмаган комиссиялэр эшендэ катнаша, тэкдимнэр кертэ, карала торган мәсьэлэлэр турында фикер алышуда һәм киңэш бирү тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдэ катнаша ала.

9 статья. Депутатның Жирлек Советының һәм аның комиссиялэре йөклэмэлэрен үтэүдэ катнашуы

1. Депутат үз компетенциясе кысаларында Жирлек Советының һәм аның комиссиялэрейөклэмэлэренүтэргэ тиеш.

2. Депутат Жирлек Советының һәм аның комиссиялэре кушуы буенча муниципаль берэмлек чиклэрендэ булган Жирлек Советының органнары һәм

жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары, оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, оешмалар тарафыннан карарларның үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат Жирлек Советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә

10 статья. Депутат таләбе

1. Депутат Жирлек Советы утырышларында жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, Жирлек Советы тарафыннан булдырылган яки төзелгән башка органнар житәкчеләренә, Жирлек Советы территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә, аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча, депутат таләбе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе -депутат мөрәжәгате, ул Жирлек Советы карары белән депутат таләбе дип таныла. Депутат таләбе турында тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм Жирлек Советы утырышыда Жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә ителә.

3. Депутат таләбе жибәрелгән жирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа 10 көннән дә соңга калмыйча яки Жирлек Советы тарафыннан билгеләнгән башка срокта язма формада жавап бирергә тиеш. Жавап депутат таләбе жибәрелгән орган житәкчесе, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Таләпнең инициаторы таләптә куелган мәсьәләләргә карауда турыдан-туры катнаша ала. Таләпнең инициаторына аларны карау көне турында алдан, әмма мәсьәләгә карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Жирлек Советы жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органының вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесен Жирлек Советы билгеләгән вакытка кабул ителгән карарның үтәлеше турында язма жавап бирүгә мәжбүр итәргә хокуклы.

11 статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате дип депутатның дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешмаларга һәм ижтимагый берләшмәләргә аларның

компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлегә белән бәйлә мөгълүмәт һәм белешмәләр алу максатыннан, язмача мөрәжәгәте санала.

2. Депутат мөрәжәгәте депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, аларның оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мөрәжәгәтләрән карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгәтенә жавап мөрәжәгәтә куелган сорауларның асылы буенча булырга һәм мөрәжәгәт жибәрелгән вазыйфаи зат тарафыннан яисә моңа вәкаләтле зат тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгәтләрән карый, гражданнарны кабул итә, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук сайлаучыларны айга кимендә бер тапкыр кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга үз эшчәнлекләре турында алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакүләм мөгълүмәт чаралары аша хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрән һәм законлы мәнфәгәтләрән тәэмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикәятләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләрне дәрәс хәл итүгә ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

жәмәгәтчелек фикерән өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды территорияләрендә үткәрелә, аларның исемлегә һәм тәртибе Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенән жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Жирлек Советы депутаты депутат фракциясе яки карала торган мәсьәләләр буенча уртақ эшчәнлек һәм позицияне белдерү өчен төзелә торган төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлегә тәртибе Жирлек Советы регламенты белән билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат Жирлек Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуны тәмин итә торган бөтен хокукка ия.

2. Жирлек Советы депутатның сайлау округында башкарылган эше, Жирлек Советы, аның органнарының карарлары һәм күрсәтмәләрен үтәве турындагы мәгълүматын тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфай затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, икътисади һәм социаль үсеш программаларын үтәүнең барышы, депутатның тәнкыйди кисәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутатка законнарны, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары эш тәҗрибәсен, жәмәгәтчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 статья. Депутатның вазыйфай затлар тарафыннан кабул ителүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Жирлек Советы жирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешендәге учреждениеләрнең вазыйфай затлары тарафыннан чираттан тыш кабул ителү хокукыннан файдалана.

16 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфай затларыннан депутат эшчәнлеге белән бәйле, закон тарафыннан сер буларак сакланмый торган мәгълүмат алу хокукына ия.

17 статья. Депутат бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәү;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итү;

3) даими нигездә, кимендә айга бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итү;

4) гражданның, аларның оештыру-хокукый формасына карамастан оешмаларның, ижтимагый берләшмәләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәҗәгатьләрен үз вакытында карау һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирү;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елга бер тапкырдан да ким булмаган санда хисап тоту;

- б) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрне үтәү;
- 7) «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне, тьюларны үтәргә, бурычларны үтәү;
- 8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәү;
- 9) дәүләт серен һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләрне саклау, шулай ук гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы, депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрне таратмау;
- 10) ел саен хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апрелдән дә соңга калмыйча үзенең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә үз хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны башкара.

18 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы депутат хокукы түгел:

1) шәхсэн яки ышанычлы затлар аша эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шөгыльләнәргә;

2) коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәясәи партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләре ширкәтенең гомуми жыелышында (конференция) түләүсез нигездә катнашу;

б) Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итү тәртибендә түләүсез нигездә коммерцияле булмаган оешма белән (сәясәи партия идарәсендә, һөнәр берлеге органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органында, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында яки съездда (конференция) катнашудан тыш) идарә итүдә катнашу;

в) муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр Советы Ассоциациясенә,

муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләренә, шулай ук аларның идарә органнарында тәкъдим итү;

г) идарә органнарында һәм гамәлгә куючысы (акционеры) муниципаль берәмлек булган оешманың ревизия комиссиясе алдында түләүсез нигездә муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатләрен яклау;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса, бары тик чит ил дөүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданныгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финансланырга тиеш түгел;

4) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмагандарә органнары, попечительләр яки күзәтчелек советлары һәм аларның Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Дайми нигездә вәкаләтләр башкаручы депутат граждан административ яки жинаять эше буенча яки административ хокук бозу турында эш буенчаяклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очраklarыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын да катгый үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Жирлек Советуutyрышларында билгеләнгән дисциплина һәм регламентны үтәргә;

2) депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мөнәсәбәтләргә керә торган башка депутатлар, вазыйфай затлар һәм гражданнырга карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтергә;

3) депутат вәкаләтләрен үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны депутат эшчәнлегә белән бәйле булмаган максатларда кулланмаса һәм таратмаса, әгәр бу мәгълүматлар дөүләт, хезмәт, коммерция серен, шәхси яки закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итсәләр;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм шәхсэн яки аның якыннарына кагылышлы мәсәләләренә хәл иткәндә жирле үзидарә

органнары, оешмалар эшчэнлегенә, вазыйфай затларга, муниципаль хезмәткәрләргә һәм гражданнаргайогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмаса;

5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырлык гамәлләр, гаризалар, эшләр, шулай ук аның абруена яисә Жирлек Советына зыян китерә торган конфликтлы ситуацияләрдән тыелырга;

6) вазыйфаларны үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликттына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык туганда, бу хакта муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары белән расланган тәртиптә 1) Жирлек Советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликттын булдырмауга юнәлтелгән карарларын үтәргә;

7) 1) Жирлек Советы билгеләнгән гавами чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә Жирлек Советыкушуы буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 статья. Депутат эшчэнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчэнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре законнар, Жирлек Советыуставы, Жирлек Советы муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларының гарантияләре, аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу очракларында, шулай ук аларның торак һәм (яки) хезмәт урынын, аларның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, алар тарафыннан кулланыла торган элемент чараларын тикшергәндә, федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикере, тавыш биргәндә белдерелгән позициясе өчен һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләре өчен жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла алмый, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыккач та. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.